

Het financiële effect van de invoering van verzorgend wassen

Gedurende het Verbetertraject Verzorgend wassen van Zorg voor Beter heeft het kernteam van veel organisaties de vraag gehad wat het financiële effect van het overgaan op verzorgend wassen is. Dit effect blijkt voor veel organisaties een doorslaggevende factor. Helaas is het niet mogelijk een kant-en-klaar antwoord op die vraag te geven. Het effect wordt immers door vele aspecten beïnvloed. Hieronder worden kort enkele van de aspecten belicht, gebaseerd op (praktijk)ervaringen vanuit het verbetertraject en onderzoek uitgevoerd door LOCOmotion.

- Een belangrijk aspect is uiteraard de hoogte van de materiaalkosten voor verzorgend wassen. Er zijn veel leverancier van producten voor verzorgend wassen. Niet alle leveranciers bieden dezelfde diensten aan en de producten zijn niet allemaal van gelijke kwaliteit. De ene leverancier onderscheidt zich wellicht in prijs, terwijl een ander mogelijk meer begeleiding biedt bij de invoering van het verzorgend wassen en na de invoering geregeld en over een langere periode evalueert hoe het verzorgend wassen ervaren wordt. De keuze van een leverancier wordt in belangrijke mate beïnvloed door uw eigen behoeften en wensen. De ervaring van de leverancier in het begeleiden van de introductie en implementatie van verzorgend wassen kan medebepalend zijn of de invoering van verzorgend wassen succesvol en structureel verloopt. Om de keuze te vergemakkelijken is in het kader van dit verbetertraject een checklist ontwikkeld met aspecten die van belang kunnen zijn om te komen tot de keuze van een leverancier. (LINK INVOEGEN)
- Het spreekt voor zich dat een grotere instelling of een aantal kleinere instellingen die gezamenlijk de producten inkopen, door schaalvergroting een “betere” positie hebben tijdens de (prijs)onderhandelingen met de leverancier. Wel moet bedacht worden dat bij de inkoop ook vooral de begeleiding en follow-up die de leverancier biedt meegewogen worden. Een beperkte begeleiding leidt wellicht op korte termijn tot een betere financiële balans, maar zal mogelijk op termijn weer extra kosten met zich meebrengen als de producten niet optimaal benut worden of zelfs extra begeleiding op eigen kosten ingezet moet worden. De ervaring met verzorgend wassen laat tot nu toe zien dat de implementatie weliswaar niet complex is, maar wel de nodige aandacht vergt.
- Door verzorgend wassen heeft een organisatie aanmerkelijk minder wasgoed (lakens, maar vooral handdoeken en washandjes). De mate waarop dit (op korte termijn) tot een besparing leidt, is (mede) afhankelijk van de snelheid waarmee de huidige financiële verplichtingen en contracten kunnen worden aangepast. Over het algemeen zijn deze besparingen niet omvangrijk in de zin van dat ze meehelpen om de financiële balans te neutraliseren. Echte winst is hier niet zo waarschijnlijk, maar ook niet uitgesloten.
- Het effect van verzorgend wassen op het verzuim van personeel gerelateerd aan fysieke belasting wordt bijvoorbeeld mede bepaald door de hoogte van dit verzuim voor de introductie van verzorgend wassen, maar is over het algemeen beperkt. Verzuim wordt door zoveel verschillende factoren bepaald en het effect is vaak pas na enkele jaren zichtbaar, dat het niet verstandig lijkt dit als een belangrijk financieel argument op de korte termijn te laten mee wegen.
- Het financiële effect wordt mede bepaald door de keuze in welke mate de tijdswinst die optreedt met verzorgend wassen wordt herinvesteerd in de directe cliëntenzorg tegenover de mate waarin die gewonnen tijd als efficiëntiewinst wordt gezien. In dat laatste geval zal er bovendien sprake moeten zijn van het feitelijk verzilveren van die tijdswinst in de vorm van bijvoorbeeld het minder inzetten van oproepkrachten. Anders zal het effect niet zichtbaar zijn in de exploitatie.

Rekenmodule en businesscase

Ondanks deze onzekerheden bestaat er een zeer bruikbaar hulpmiddel om een inschatting te maken op het financiële effect van de invoering van Verzorgend wassen. In opdracht van de Stichting Arbeidsmarkt- en Opleidingsbeleid Verpleeg-, Verzorgingshuizen en Thuiszorg (een samenwerkingsverband van werkgevers- en werknemersorganisaties in branche Verpleeg-, Verzorgingshuizen en Thuiszorg) heeft LOCOmotion een aantal businesscases rond een tiental innovaties in de basiszorg ontwikkeld (LOCOmotion is middels Hanneke Knibbe vertegenwoordigd in het Kernteam van het verbetertraject Verzorgend wassen). Verzorgend wassen is één van die innovaties. Onderdeel van de businesscase Verzorgend wassen is een rekenmodule. Deze rekenmodule kan aangepast worden aan de situatie van elke instelling en geeft een redelijk betrouwbare inschatting van het financiële effect van Verzorgend wassen en laat in elk geval de

belangrijkste kosten- en batenposten zien op basis van de ervaring in de praktijk zelf. De businesscase en de rekenmodule zijn te vinden op:

http://www.innovatiespiegel.nl/innovaties/verzorgd_wassen

Opgemerkt dient te worden dat door de bestaande financieringsmethodiek in het bijzonder voor thuiszorgorganisaties en verzorgingshuizen financiële drempels worden opgeworpen om verzorgend wassen te introduceren. Dit komt tot uiting in de feiten dat:

- Cliënten in de meeste gevallen zelf de producten moeten financieren.
- De tijdswinst door de inzet van verzorgend wassen in de thuiszorg kan leiden tot een stijging van de productiviteit maar tegelijkertijd tot een daling in productie doordat de tijdswinst bij de huidige wijze van financiering kan leiden tot een vermindering van direct cliëntgebonden tijd (i.c. de tijd 'achter de voordeur') en een verhoging van reistijd.
- Verzorgend wassen kan leiden tot een reductie van de zorgvraag, hetgeen in de thuiszorg kan leiden tot een afname van de zorgvraag en daarmee eveneens tot een afname van de "productie". Bij organisaties die een wachtlijst kennen, speelt dit overigens niet.

Mogelijke subsidie bij de invoering van verzorgend wassen

Er bestaan voor organisaties enkele, zij het beperkte, mogelijkheden die de invoering van verzorgend wassen financieel ondersteunen. Dit kan interessant zijn voor organisaties die overwegen verzorgend wassen te introduceren. Een kanttekening dient geplaatst te worden bij het feit dat het in principe financiële middelen zijn die tijdelijk toegekend worden. Hiermee worden de financiële drempels van verzorgend wassen dan ook slechts tijdelijk weggenomen. Als blijkt dat het enthousiast ontvangen wordt, zal het weer weghalen van deze mogelijkheid op veel weerstand kunnen stuiten.

De mogelijkheden

Zonder de intentie te hebben compleet te zijn en te garanderen dat een aanvraag ook leidt tot honorering wil het kernteam enkele subsidiemogelijkheden benoemen.

1) Beleidsregel 'Innovatie ten behoeve van nieuwe zorgprestaties' van de Nederlandse Zorgautoriteit (NZA)

De NZA stimuleert innovaties die leiden tot betere en/of goedkopere zorg bij gelijkwaardige kwaliteit. Om ook in de toekomst verzekerd te zijn van kwalitatief goede en betaalbare zorg zijn innovaties van groot belang. Door innovaties kan de zorg meer patiënt-/ cliëntgericht, efficiënter en kwalitatief beter worden. Volgens de NZA betekent dit dat zorgaanbieders en zorgverzekeraars de ruimte moeten krijgen om die innovaties uit te proberen. De NZA heeft een beleidsregel vastgesteld om hen die mogelijkheid te bieden. De beleidsregel 'Innovatie ten behoeve van nieuwe zorgprestaties' maakt het mogelijk om kortdurend en kleinschalig te experimenteren met vernieuwingen in het zorgproces, zoals verzorgend wassen.

Aanvragen onder deze beleidsregel hebben meer kans op succes als een zorgorganisatie samen met de zorgverzekeraar de indienende partijen zijn. Overleg hierover met de zorgverzekeraars is aan te bevelen.

Daarnaast is het belangrijk in de aanvraag te benadrukken dat de invoering van verzorgend wassen nadrukkelijk ingrijpt op een cliëntgebonden activiteit met als doel te komen tot een verhoging van de kwaliteit en de productiviteit, waarbij het 1 op 1 contact tussen de cliënt en de zorgverlener centraal staat. Dit is één van de vereisten om voor deze ondersteuning in aanmerking te komen. Deze subsidie dekt het eventueel optredende productieverlies door de kortere tijd bij de cliënt voor een periode van maximaal 3 jaar.

Een belangrijk aspect in de overweging om een aanvraag in te dienen onder deze beleidsregel is het feit dat de implementatiefase en de gerelateerde kosten niet subsidiabel zijn onder deze regel. Deze zal men zodoende zelf moeten dragen. In de eerder genoemde rekenmodule is globaal na te gaan hoe groot dit bedrag ongeveer zal zijn.

Indien men overweegt een aanvraag in te dienen bij de NZA is het sterk aan te bevelen tevoren contact op te nemen met de NZA om mogelijkheden af te tasten en verhelderende vragen te stellen.

Voor meer informatie zie:

Algemene informatie NZA-beleidsregels

http://www.nza.nl/21047/49770/Factsheet_beleidsregel_innovati1

Voor informatie over deze specifieke beleidsregel:

<http://www.nza.nl/13755/14184/49791>

of neem telefonisch contact op met het informatienummer 030 296 81 11

2) Zorginnovatievouchers

Organisaties die willen innoveren beschikken niet altijd niet over de juiste kennis om dit op een effectieve manier te doen. Met een Zorginnovatievoucher kunnen organisaties kennis inkopen bij een kennisinstelling of een organisatieadviesbureau.

Wat is een Zorginnovatievoucher?

Een Zorginnovatievoucher is in feite een tegoedbon voor kennis. Met een Zorginnovatievoucher kunnen organisaties een probleem voorleggen bij een kennisinstelling. Zo kan de kennis die daar aanwezig is worden toegesneden op hun situatie. De ondersteuning kunnen instellingen gebruiken voor de vernieuwing van een product of proces. De vraag moet betrekking hebben op nieuwe kennis over zorginnovatie, marktonderzoek voor zorginnovatie of methoden van zorginnovatie.

De zorginnovatie dient gericht te zijn op:

- het versterken van patiëntgerichte zorgverlening aan chronisch zieken of ouderen in een netwerk van zorgaanbieders of
- het verhogen van de arbeidseffectiviteit voor het verlenen van zorg aan chronisch zieken of ouderen.

(Zorg)procesvernieuwingen en -verbeteringen worden als mogelijk project gezien.

Indien men overweegt gebruik te maken van een Zorginnovatievoucher is het sterk aan te bevelen contact op te nemen met de Senternovem om mogelijkheden af te tasten en verhelderende vragen te stellen.

Voor meer informatie zie:

http://www.senternovem.nl/zorg/zorg_innovatievouchers/index.asp

of stuur een e-mail naar zorgvouchers@senternovem.nl

3) Innovatiegelden zorgverzekeraars

Velen (zo niet alle) zorgverzekeraars kunnen instellingen financiële ondersteuning bieden bij het invoeren van innovaties. Aangezien de verschillende zorgverzekeraars allen eigen procedures en regels hebben, gaat het in het kader van dit stuk te ver om hier inhoudelijk op in te gaan. Echter het kan de moeite lonen hierover contact op te nemen met de zorgverzekeraar. Vaak is ook op de website van de betreffende zorgverzekeraar na te gaan welke ondersteuning mogelijk is en op welke wijze deze aangevraagd kan worden. Wel is het van belang te benadrukken dat het hier in alle gevallen gaat om cofinanciering.

4) InnovatieImpuls

Tot mei 2010 kunnen thuiszorgorganisaties of V&V instellingen gebruik maken van een beperkte begeleiding vanuit het project InnovatieImpuls. Dit is onderdeel van opdracht die de Stichting Arbeidsmarkt- en Opleidingsbeleid Verpleeg-, Verzorgingshuizen en Thuiszorg (een samenwerkingsverband van werkgevers- en werknemersorganisaties in branche Verpleeg-, Verzorgingshuizen en Thuiszorg) aan LOCOmotion heeft gegeven. De begeleiding betreft één bijeenkomst met flankerend telefonisch en e-mailcontact en kan bijvoorbeeld ingezet worden om met de rekenmodules te leren werken.